

Mästerlig

För åtta år sedan fick han inte ett enda svar på de jobbsökningar han skickade till Sverige. I dag är Philipp Rose en av landets mest anlitade stenhuggare och engagerad i den framtida hantverksutbildningen.

TEXT PETER WILLEBRAND FOTO NORDISKA MUSEET

Tillfälligheter och en svajig konjunktur förde Philipp Rose till Sverige. Siktet var egentligen inställt på Spanien när han för åtta år sedan hade avslutat utbildningen till stenhuggare i Kaiserslautern. Men en finanskris som lamslog Spanien kom emellan och han vände i stället blicken norrut, mot "graniten".

– Det kändes som en säkrare marknad, och byggboomen i Sverige hade just börjat ta fart.

Han skickade ut sitt cv via en yrkesförmedling, med en förhoppning om att komma i kontakt med ett företag i den svenska stenbranschen.

– Men jag fick inte ett enda svar, konstaterar han.

Den nedslående responsen fick honom ändå inte att ändra sina planer. I stället bestämde han sig för att ta saken i egna händer. Så illa kunde väl ändå inte arbetsmarknaden för stenhuggare se ut i Sverige?

– Jag åkte helt enkelt över till Sverige, besökte ett antal stenföretag och presenterade mig, och fick på så sätt mina första uppdrag, bland annat hos Närkesten i Kumla. Sedan dess har marknaden för stenjobb exploderat och jag har haft fullt upp med allt från hugga för hand till att vara konsult inom rådgivning, ett område som upptog en stor del av mina studier och som jag gärna vill specialisera mig mer inom.

I dag är Philipp Rose en av landets mest anlitade stenhuggare. Endast drygt 30 år gammal har han redan hunnit med att arbeta i flera av de senaste årens stora prestigeprojekt, som Stockholms slott, Nationalmuseum och Nordiska museet.

– Min bild är att folk under de här åren också har blivit mer medvetna om vilka möjligheter som finns när det gäller professionellt utförda stenarbeten. Stenhuggaryrket var ju närmast bortglömt tidigare, men i takt med att stora projekt som slottet fått uppmärksamhet har också medvetenheten om yrket ökat.

Kunskaperna om betydelsen av att restaurera långsiktigt i stället för att lappa och laga har definitivt blivit bättre, understryker han.

– Dessutom har den goda bostadsmarknaden gjort att många privata fastighetsägare i storstäderna har restaurerat sina bestånd av bostäder från tiden kring sekelskiftet 1900, samtidigt som de har investerat i nya stenarbeten för att höja värdet på bostäderna.

Philipp Rose kommer från en mindre stad i forna Östtyskland.

– Där jag växte upp fanns mest tegel och timmer. Jag blev nyfiken på sten via mitt intresse för arkitektur, och när en stenhuggare kom till byn bestämde jag mig för att bli lärling.

Det självklara sättet att utbilda sig till ett hantverksyrke i Tyskland saknar motsvarighet i Sverige. Vi har visserligen gesäll- och mästarutbildningar i flera yrkesgrupper, men inte alls i samma omfattning. Bland stenhuggarna finns i dag endast en handfull mästare i hela Sverige. Philipp Rose har engagerat sig utbildningen och sitter i Sveriges Hantverksråd i Leksand som utfärdar gesäll- och mästarbrev. Han är själv fortfarande gesäll men håller på att ta steget till mästare.

– Sverige är ett litet och exportberoende land. Traditionellt har man haft en industriell syn på stenindustrin. En större del av stenproduktionen har också gått på export, precis i många andra

”Det kommer alltid att behövas en dimension av hantverk, en maskin klarar inte allt.”

industrigrenar. Hantverket har inte haft samma roll eftersom den lokala marknaden är mindre.

Bristen på stenhuggare i Sverige har tydligen visat sig i stora projekt som den pågående restaureringen av Stockholms slott, där många av stenhuggarna kommer från länder som Danmark, Tyskland och Polen.

Å andra sidan har Sverige genom historien alltid varit beroende av duktiga hantverkare som kommit hit från kontinenten, senast på 60-talet kom många stenhuggare från Portugal. Så sätt och vis följer även Philipp Rose traditionen.

Vad tror han då om framtiden? Vi lever i en tid när digital 3D-modellering och CNC-maskiner klarar av att fräsa sten i detaljer som tangerar hantverkets kärna.

– Jag är bara positivt inställd till teknik och moderna arbetsmetoder. Det finns ingen anledning för mig att under tre månader slita ut mina leder på att reproducera 200 delar av något som en maskin klarar på tre dygn. Men det kommer alltid att behövas en dimension av hantverk, och en maskin klarar inte allt. Den mänskliga handen är tillsammans med hjärnan fortfarande oöverträffad när det kommer till detaljer och kreativitet.

Han oroas heller inte av en svalare byggkonjunktur.

– Nej, det finns fortfarande många stenarbeten och jag blir allt oftare anlitad av kyrkan, som är i kontinuerligt behov av restaureringar.

Philipp verkar ha rotat sig i Sverige efter åtta år.

– Jag trivs bra här och har inga planer på att flytta vidare, jag vill inte minst engagera mig mer i utbildningen, säger han.

Räkna alltså med att branschen snart har en ny stenhuggare på plats. ■